

[Kjeld Olesen.]

„Om der senere vil være ønsker om ændringer, vil afhænge af regeringens bedømmelse bl. a. af resultatet af det sikkerhedspolitiske udvalgs arbejde og af resultatet af det arbejde, der — som meddelt folketinget — agtes iværksat i en forsvarspolitisk kommission.“

Endelig føjes til:

„Jeg kan meddele udvalget, at arbejdet i det sikkerhedspolitiske udvalg forventes afsluttet så tidligt, at en beretning vil kunne foreligge i næste folketingsamling.“

Sagt med andre ord fortæller statsministeren os her, at det i høj grad er tænkeligt, at regeringen vil tage de radikale vedtagelser alvorligt. Statsministeren svarer ikke: om der senere vil være ønsker om ændringer, vil afhænge af de enkelte regeringspartiers, herunder de radikales, bedømmelse af det sikkerhedspolitiske udvalgs arbejde. Nej, det er på den samlede regerings vegne, statsministeren på det direkte spørgsmål antyder muligheden af, at landet i næste folketingsamling fundamentalt vil kunne ændre sin sikkerhedspolitik.

Hvis det er den samlede regerings opfattelse, så er det i orden. Men det, vi for øjeblikket har på dagsordenen, er nu engang tredje behandling af en ny forsvarsordning, hvor man i betænkningen kan læse følgende, som ikke blot regeringspartierne, men som også socialdemokratiet har tilsluttet sig:

„Et flertal er enig om, at Danmarks medlemskab af NATO må føre til, at også en ny forsvarsordning må baseres på dette medlemskab, og at forsvaret som et led i det fælles NATO-forsvar må råde over styrker inden for alle tre værn til umiddelbart forsvar mod et angreb på dansk område.“

Jeg understreger: „som et led i det fælles NATO-forsvar“, altså det integrerede forsvar, vi hidtil har kendt.

Officielt er det jo udenrigsministeren, der har ansvaret for landets udenrigspolitik, og jeg må derfor henvende mig direkte til udenrigsministeren for at få skabt klarhed. Udenrigsministeren har ved forskellige lejligheder, bl. a. ved markeringen af NATOs 20 års dag, bekræftet, at forudsætningerne for det hidtidige medlemskab af NATO ikke har ændret sig, og at der ikke var tale om

nogen nytænkning, som statsministeren antyder i sit svar. Jeg går ud fra, at udenrigsministeren er enig i, at svaret, der kommer, meget nøje vil blive noteret ikke blot her i salen, men i lige så høj grad uden for vore grænser.

For at klarheden kan blive tilstrækkelig, må jeg kort spørge, om udenrigsministeren på den baggrund, jeg her har citeret, kan acceptere statsministerens svar, som det er trykt i tillægsbetænkningen. En ting kan i hvert fald ikke accepteres: at regeringen officielt har mere end én sikkerhedspolitik. I vor politiske historie har vi set eksempler på, at regeringsmedlemmer havde personlige opfattelser, der ikke stemte overens med den officielle politik. En regering kan kun have én udenrigspolitik og én forsvarspolitik, og derfor var der kun én ting at gøre for de pågældende: at gå.

Socialdemokratiets ønske ved denne tredje behandling er derfor dette ene: kan udenrigsministeren og forsvarsministeren acceptere statsministerens svar?

For en sikkerheds skyld vil jeg gerne føje til: det nytter lidet, at statsministeren eller andre prøver at gentage den velkendte forklaring om, at der er tale om tre selvstændige regeringspartier med hver deres opfattelse, som ikke fuldt ud kan føres igennem. I denne situation har regeringen begivet sig ud på en ganske farlig færd. Spørgsmålet er, om statsministeren er i sin ret til at påstå, at et radikalt landsmødes vedtagelser på få dage kan indgå som en sandsynlig basis for den samlede regerings officielle politik.

I modsat fald er der kun én eneste ting at gøre: at statsministeren fra denne talerstol og som leder af regeringen udtaler, at regeringens fremtidige sikkerhedspolitik er uden forbindelse med vedtagelserne på det radikale landsmøde.

Kristen Østergaard: Også mellem anden og tredje behandling fortsatte udvalgsarbejdet om forsvarsloven, endda med flere samrådsmøder med ikke færre end 3 ministre og også — som sædvanlig — på grundlag af spørgsmål fra socialdemokratiet.

Lad mig straks sige, at jeg finder, at de socialdemokratiske spørgsmål i den givne situation var forståelige, og jeg finder det også rimeligt, at socialdemokraterne har